حەکیم کاکەوەیس
kakaways@hotmail.com

خراپەکاری هیچ لایەنێک بۆ لایەنێکی دیکە چاکەکاری نییە

کۆمەڵگەی کوردستان تای هەڵبژاردن گرتوویەتی. حیزبە دەسەڵاتدارەکان وەخۆ کەوتوون و خۆیان تاسولووس دەدەن و هەوڵدەدەن لە ئەنجامدانی کاری خزمەتگوزاریدا پەلە بکەن و دڵی خەڵکی کوردستان بە دەستبێنن تا دەنگی زیاتریان پێبدرێ و لەو ڕێگایەوە بەردەوامی بە دەسەڵاتی خۆیان بدەن. ئەوەی لەم ماوە کەمەدا ئەنجامیاندلوە، ئەگەر لە ڕابردوودا بەو شێوەیەیان بکردایە، بەرەڵستکار و ڕەخنەگر و کابەرەکان لە جێی خۆیاندا وشک دەبوونەوە و هەوەدای گەشەکردنیان نەدەبوو یان ئەوپەڕی کەم دەبوو و ناحەزانی دەرکەیش سڵیان لێ دەکردینەوە.

بەرهەڵستکار، لە سەر هەڵە و گەندەڵی و خراپەکارییەکانی دەسەڵات گەشە دەکا. گەندەڵی و زوڵم و پێشێلکردن و پشتگوێخستنی یاسا لەلایەن دەسەڵات و پیاوەکانیەوە، لە هەموو دنیادا پەینی گەشەکردنی بەرهەڵستکارن و چەند زیاتر بن، بەرهەڵستکار باشتر گەشە دەکا تا وای لێدێ خۆی دەبێتە خاوەنی دەسەڵات و دەکەوێتە سەر دووریانی چاکەکاری و گەندەڵی. هەڵە و گەندەڵی دەسەڵات چەند کەمتر بن بەرهەڵستکار لە ئاو دەچێ. بەڵام شانبەشانی ئەو خزمەتگوزاری و چاکسازییانەی بەم دواییە لە کوردستاندا ئەنجامدەدرێن، کە بە ڕواڵەت لە بەرژەوەندی بەرهەڵستکاردا نین، نانبرین و دوورخستنەوە و دەرکردنی خەڵکی، بە تایبەتی لە هەرێمەکەی سلێمانیدا، کارە خزمەتگوزارییەکان دەخەنە ژێر پرسیار و گومانەوە و هێندەی نەماوە چاکەکاریەکانیش بە لای بەرژەوەندی بەرهەڵستکاردا بشکێنەوە. خەڵکی، تەنانەت لە بواری ئەکادیمیشدا لە کۆیە و پێنج کۆمەڵەی ئەستێرەدار لە دۆڵەکانی زرگوێزدا خێمەیان هەڵداوە و کردوویانە بە دۆڵی کۆمەڵەکان. پرسیارە سەرەکییەکە ئەوەیە: ئایا ئەوانەی کە جیادەبنەوە بۆ هەمان ناو و بە هەمان چارچێوەی ڕێکخراوەیی پێشوویان کار دەکەن؟

جارێک لە دوکتۆر حوسێن خەلیقیم پرسی کە کەسێکی قسەخۆش و خاوەن ئەزموونە، هۆی چییە ئەو پارتانە ناوی خۆیان ناگۆڕن، تەنها سکرتێرێکی نوێ دێتە خەبەداری تێکۆشانەوە و ئیتر بە هەمان ئاوازی جارانەوە تێدەچڕنەوە؟ ئەویش لە وەڵامدا پێیگوتم": ئاغایەک هەبوو لە ناوچەی موکریان، زیاتر لە پەنجا ژنی هێنابوو، دیارە هەموویان لەیەککاتدا نا. جارێک کچێکی شانزدە ساڵی دەهێنێت، هەموو ژنەکانیشی کە لەگەڵیدا بوونایە یان لێی جیابوونایەتەوە، لەقەبی ئاغازنیان مسۆگەر دەکرد. ئاغا پاش شەش مانگێک، کچەی شانزدە ساڵی تەڵاق دەدات، بەڵام هەموو کەس هەر بە ئاغازن بانگی دەکەن، بە شێوەیەک تەنها لەبەر ئەوەی پێی بڵێن ئاغازن، هەر بۆیە لایەنی جیابوونەوە لەسەر هەمان تاس و حەمام ڕۆیشتوون و تەنانەت ناوی پارت و ئۆرگان و ڕۆژنامەکانیشیان نەگۆڕیوە، نموونە ژۆرن، بەڵام بۆ بەرچاوڕوونی خوێنەر چەند نموونەیەک لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، دەهێنمەوە.

هەردوو پارتی کۆمەڵە و دیموکرات لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، هەرچەندە ئەوان پێیان خۆشە ئێرانێکیان پێوە شەتەک بدرێت، لە سەرەتای ئەوەدەکانی ساڵی ڕابردووەوە تائێستا چەندین جار توشی جیابوونەوە هاتوون. سەیرەکە ئەوەدایە کە ئەوانەی جیابوونەوە و ئەوانەیشی کە ماونەتەوە، هەمان ناو بەکار دەهێنن، وائە ئێستا دوو دیموکرات لە زیندانەکانی تورکیادا، بەشێکی زۆر لە کوردان، زیاتر پێیان خۆشبوو بە تورکی قسە بکەن و لە زیندانیەکی کورد لەبەرخۆیانەوە بە کوردی گۆرانیان وتووە، بەڵام دەکەونە بەر لۆمەی زیندانییە کوردەکانی دیکە و لە داخی ئەوان دەست دەکەن بە تورکی گۆرانی وتن. ئەم نەخۆشییە لە ڕۆژهەڵاتی کوردستانیش ڕەواجی زۆر بووە، خۆ لە ڕۆژئاوای کوردستانیش، پارتی کوردی نییە پێشڤەڕۆیەک یان دیموکراتی — سۆسیالیستێکی پێوە نەبێت. دیارە لە وتارێکی ڕۆژنامەییدا جێگەی ئەو هەموو مێژووە شەق و شڕە نابێتەوە.

زۆربەی ئەو پارتە کوردییانەی کە تووشی جیابوونە بوون، لە باشترین حاڵدا تەنها بۆ دەسەڵات بووە نەک بۆ گۆرانکاری و بیرجودایی، هەر بۆیە لایەنی جیابوونەوە لەسەر هەمان تاس و حەمام ڕۆیشتوون و تەنانەت ناوی پارت و ئۆرگان و ڕۆژنامەکانیشیان نەگۆڕیوە، نموونە ژۆرن، بەڵام بۆ بەرچاوڕوونی خوێنەر چەند نموونەیەک لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، دەهێنمەوە.

هەردوو پارتی کۆمەڵە و دیموکرات لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، هەرچەندە ئەوان پێیان خۆشە ئێرانێکیان پێوە شەتەک بدرێت، لە سەرەتای ئەوەدەکانی ساڵی ڕابردووەوە تائێستا چەندین جار توشی جیابوونەوە هاتوون. سەیرەکە ئەوەدایە کە ئەوانەی جیابوونەوە و ئەوانەیشی کە ماونەتەوە، هەمان ناو بەکار دەهێنن، وائە ئێستا دوو دیموکرات لە سەر کار لادەبرێن و ڕۆژنامەڤانان و لاوان دەستگیر دەکرێن و بێزار دەکرێن و لستێکی تەواو، کە پێشتر مافی خۆیاڵاوتنی هەبوو، جا هەڵە و خەتای هەر کەس و لایەنێک بێ، لادەبرێ و بەر لە هاتنی کاتی پرۆپاگەندە، پرۆپاگەندە دەکرێ و لێرە و لەوێ چاو سوور دەکرێتەوە و هەرەشە دەکرێ. ئەمانە لە بەرژەوەندی دەسەڵاتدا نین و بەوپەڕی ساکاری، کارە خزمەتگوزارییەکان دەسڕنەوە. لە ئایندا، چاکەکان خراپەکان دەشۆنەوە، بەڵام لە سیاسەتدا پێچەڵەیە و خراپەکان چاکەکان دەسڕنەوە.

"بێئابروویی کەس بۆ کەسێکی دیکە ئابرووەندیی نییە و ترسۆکی کەس بۆ کەسێتر ڕۆستەمایەتی نییە" و، خراپەکاری هیچ لایەنێک بۆ لایەنێکی دیکە چاکەکاری نییە. دەسەڵاتی بەعس خراپ بوو. ئەمە نابێتە بەڵگە بۆ چاکی و دڵسۆزی دەسەڵاتی خۆماڵی لە کوردستاندا. ئەوەی دەبێتە بەڵگەی چاکەی دەسەڵاتی خۆماڵی ڕەزامەندی خەڵکی کوردستانە لە دەسەڵات. کە لە دەسەڵات ناڕازی دەبین، گرەو لەسەر دەسەڵاتێک دەکەین کە نایناسین، یا تاقیکردنەوەیەکی ئەوتۆمان لەگەڵیدا نییە. ئێمە لە سەر بنەمای (هەرچی بێ جا بەعس باشترە) پشتی عارەبی شیعەی بەرهەڵستکار و ئەمەریکامان گرت، چونکە بەعس دەدەنێک بوو سنووری بە دەم نەمانەنەوە بوو. کەچی نە عارەبی شیعە ئەومەلایەکەتە جەبەرووتی ئەمریکا. چەندین ساڵ، نە ئازایەتی و قارەمانێتی پێشمەرگە سنووریکی بۆ دڕندەیی بەعس دانا نە بەعس سنووری بۆ خۆی هێشتەوە. هەموو دنیاش لە ئاستی ئەو نەهامەتییانەی بەسەر کورددا هاتن کەڕ و کاس بوون و نە دەوڵەتە ئیسلامی و عارەبییەکان فزێزەیان بۆ ئەنفال و کیمیاباران لێوە هات، نە دەوڵەتە پێشەسازییە دیموکراتییەکان. دەبێ نانێک بخۆین و نانێک بکەینە خێر بۆ گەمژەیی دوژمنەکەمان.

ئەوەی لەم بارەدا ماوەتەوە بیلێم ئەوەیە کە هەڵبژاردنی ئەم جارەی کوردستان هەنگاوێک پێش هەڵبژاردنەکانی دیکە کەتووەتەوە. دەسەڵات، وەک مافی ڕەوای خۆی بەرگری لە دەسەڵاتەکەی خۆی دەکا و بەرهەڵستکاریش وەک مافی ڕەوای خۆی هەوڵدەدا دەسەڵات بە دەستبێنێ، یان بە لای کەمەوە سنووریک بۆ دەسەڵاتدارانی ئێستا دابنێ. ئەگەر لەلایەن دەسەڵاتەوە توونددوتیژی و نارەوایی لە هەڵبژاردنەکاندا نەکرێ، ڕەنگە سستەمی دیموکراسی بتوانێ بکەوێتە سەر سکەی خۆی. ئەگەر واش نەبێ، بوونمان وەک قەوارەیەکی تەزکییەی حیزب و لەسەر بنەمای نەتەوەیی، دینی و ڕەگەزی بێت، دەنا خۆ حیزبی بەعس هەر کەسێک لاری لە حیزبە نەبوایە و سەدەامی پێ سەرۆک بوایە، هەموو دەرگایەکی بەڕووما ئاوەڵا دەکرا، دەیان قەڵەم بەدەستی کورد و جاش و خۆفرۆش کە بوونە داردەستی بەعس لە گوڵ کاڵتریان پێ نەدەگورا و ئێستایش پێیان ناوترێت.

جارێک ئەوشیروان مستەفا لە شوێنێکدا وتبووی: لە کوردستان سکرتێری حیزب هەیە بەخۆی و سەرکردایەتی و جەماوەرەکەیەوە، بیست کەس نابن، بەڵام تەنها لەبەر ئەوەی سکرتێر بێت، ئامادە نییە بیکەیت بە پارێزگاری شارێک کە یەک ملیۆن نفوسی هەبێت، بەڕاستی ئێرانی وتنەی قسەیەکی زۆر حسابیی و ڕاستە.

لە کۆتاییدا دەمەوێت ئەوە بڵێم کە تا کورد بەو سیستەم و ئەقڵیەتەی ئێستایەوە حیزبایەتی بکات و دەوڵەت بەڕێوە بەرێت، ئەوا تەنها گۆڕانکاری ئەوە دەبێت کە ئاغازنەکان لە زیاد بوونا دەبن و ئاغاش بەردەوام دەبێت لە هێنانی ژنی تازە.

دەرچوو لە چەوساندنەوە دەرمان بکا نە ئەمریکا ئەو فریادڕەسە بوو سنووریک بۆ چەوساندنەوەمان دانێ و پاشەڕۆژمان ئاسوودە و مسۆگەر بکا و نە حیزبەکانی خۆمان ئەو پەریزادانە بوون خەمی دەردی کوردیان بێ. ئێمە چیمان کرد؟! ئەدی ئێستا بە نیازین چی بکەین و چیی بە چی بگۆڕین؟!

ئەوەی ئێستا کورد دەیەوێ ئەوەیە ئەم باروذۆخە شەختەکردووە بشکێ و گۆڕانێک بێتە ئاراوە. هەر گۆڕانێک بێ، بە مەزەندە، لەم نەگۆڕان و شەختەبەستنە باشتر دەبێ. ئێستا، نە چارەنووسی کەرکووک و گەرمیان دیارە و نە پەرلەمانتێرەکان لە خەو ڕابوونە و نە دەسەڵات ویژدانی بە ئاگا دێ تا لە تاڵانکردنی ماڵی وڵات و هاوڵاتیان دەست هەڵگرێ و نە جۆرێکی پڕ دەبێ. بەڵام ئەوەتا بەر لە ئەنجامدانی هەڵبژاردن گۆڕان هاتووەتە ئاراوە. دەسەڵات خەریکی خزمەتکردنی خەڵکە، کەچی لە کاتێکی زۆر نەگونجاودا باسی برسێتی و نەهامەتیی (عومەر چاوشین)ی هونەرمەند دەکرێ و ئاسایشی هەولێر (هەنلۆ خەلیل)ی لاو دەستگیر دەکا. دوای ئەوە، نە تێزکردنی عومەر چاوشین دەردەکە تیمار دەکا نە ئازادکردنی هەنلۆ خەلیل دەنگێک بۆ لستی ئەسپەکە زیاد دەکا.

ئەوەی هەیە، با بەس بیخەینە پاڵ هەوڵ و کۆششی خۆمان، چونکە ئەوە تێکەڵێکە لە غروری سەدەدام و نان براویش دەبن".

نموونەیەکی جوانە و پڕ بە پێستی حیزبی کوردییە. لە باشووری کوردستانیش بەتایبەتی لە سەردەمی شەڕی ناوخۆدا، پارتی و بەکێتی چەندین دوکانیان بۆ سکرتێر و سەرۆکی ئەو پارتانە کردەوە کە ڕەخنەیان لەوی دی بگرتایە، جاری وا هەبوو لە سێ شاری باشووری کوردستان دا، سێ حیزب بە هەمان ناو و ئارەوە کاریان دەکرد، تەنها ناوی سکرتێرەکانیان جیاواز بوو، دواییش کە پێویستیان پێیان نەما، بەرەڵایان کردن.

ئەوەی کە ئەمڕۆ لە نێو بەکێتی نیشتمانی کوردستانیشدا ڕوودەدات، شتێکی لەو بابەتەیە، بەڵام بە کەمێک گۆڕانکارییەوە. ژمارەیەک ئەندام سەرکردایەتی بەکێتی، لیستێکیان دروستکردووە بە ناوی "گۆڕان"، بەڵام هەر خۆیشیان بە بەکێتی دەزانن. دەڵێن با خەڵک دەنگ بە لۆژێک ئەو قسەیە دەکەم.

بەڕاستی کورد پێدەچێت لەهەموو شتێکدا جیاواز بێت، دەنا چۆن دەبێت سەریەخۆییمان بۆ فەلەستین و کۆسۆڤۆ و باسک و هەموو میللەتێکی بەشخوراو پێ ڕەوا بێت، بەڵام بۆ خۆمانی بە ڕەوا نەبینین.

گۆڕانکاری کاتێک دەبوو کە نەوشیروان و جەماعەتەکی، پارتێکی نوێیان دامەزراندایە و بەرنامەیەکی کۆیە و پێنج کۆمەڵەی ئەستێرەدار لە دۆڵەکانی زرگوێزدا خێمەیان هەڵداوە و کردوویانە بە دۆڵی کۆمەڵەکان. پرسیارە سەرەکییەکە ئەوەیە: ئایا ئەوانەی کە جیادەبنەوە بۆ هەمان ناو و بە هەمان چارچێوەی ڕێکخراوەیی پێشوویان کار دەکەن؟

جارێک لە دوکتۆر حوسێن خەلیقیم پرسی کە کەسێکی قسەخۆش و خاوەن ئەزموونە، هۆی چییە ئەو پارتانە ناوی خۆیان ناگۆڕن، تەنها سکرتێرێکی نوێ دێتە خەبەداری تێکۆشانەوە و ئیتر بە هەمان ئاوازی جارانەوە تێدەچڕنەوە؟ ئەویش لە وەڵامدا پێیگوتم":ئاغایەک هەبوو لە ناوچەی موکریان، زیاتر لە پەنجا ژنی هێنابوو، دیارە هەموویان لەیەککاتدا نا. جارێک کچێکی شانزدە ساڵی دەهێنێت، هەموو ژنەکانیشی کە لەگەڵیدا بوونایە یان لێی جیابوونایەتەوە، لەقەبی ئاغازنیان مسۆگەر دەکرد. ئاغا پاش شەش مانگێک، کچەی شانزدە ساڵی تەڵاق دەدات، بەڵام هەموو کەس هەر بە ئاغازن بانگی دەکەن، بە شێوەیەک تەنها لەبەر ئەوەی پێی بڵێن ئاغازن، هەر بۆیە لایەنی جیابوونەوە لەسەر هەمان تاس و حەمام ڕۆیشتوون و تەنانەت ناوی پارت و ئۆرگان و ڕۆژنامەکانیشیان نەگۆڕیوە، نموونە ژۆرن، بەڵام بۆ بەرچاوڕوونی خوێنەر چەند نموونەیەک لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، دەهێنمەوە.

هەردوو پارتی کۆمەڵە و دیموکرات لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، هەرچەندە ئەوان پێیان خۆشە ئێرانێکیان پێوە شەتەک بدرێت، لە سەرەتای ئەوەدەکانی ساڵی ڕابردووەوە تائێستا چەندین جار توشی جیابوونەوە هاتوون. سەیرەکە ئەوەدایە کە ئەوانەی جیابوونەوە و ئەوانەیشی کە ماونەتەوە، هەمان ناو بەکار دەهێنن، وائە ئێستا دوو دیموکرات لە

کاوە ئەمین - سوێد
kawe35@hotmail.com

ئاغاژن و حیزبی کوردی!

ئەگەرچی مێژووی دروستبوونی پارت و ڕێکخراوی کوردی دەگەڕێتەوە بۆ سەت ساڵ پێش ئێستا، بەڵام تائێستا هیچ پارت و ڕێکخراوێکی کوردی نەیتوانیوە کورد بگەیێنێتە دوا مەنزڵگەی ئازادی، وائە سەربەخۆیی. پارت و ڕێکخراوە کوردییەکان تا نێوەڕاستی سەدەی ڕابردوو زیاتر لە چوارچێوەی خەبات بۆ سەربەخۆیی کوردستان کاریان دەکرد، بەڵام لەگەڵ هاتنی بیری کۆمۆنیستی بۆ نێو ڕۆشنبیرانی کورد، ئۆتۆنۆمی جێگەی بە سەربەخۆیی لەق کرد، کەچی لە نێو میللەتانی دیکەدا دروست بە پێچەوانەوە بووە، زۆربەی بزووتنەوە ئازادیخوازەکانی دنیا بەتایبەتی لە ئەمریکای لاتین و ئەفریقا و ئاسیای دوور، کەم و زۆر بە بیروباوەڕی ماركسی — لینینییەکە کاریان کردووە، بەڵام ڕوشنی سەرەکییان سەربەخۆیی و ڕاوتانی دگیرکەران و کۆلۆنیالیزم بووە و زۆربەشیان سەرکەوتنیان بە دەستهێناو، دەستنوێژی ئینتەرناسیۆنالیستیشیان، نەشکا.

کوردانی باشووری کوردستان لە نێوەڕاستی شەستەکانی سەدەی ڕابردوودا بە بەهانەی گوایە ڕادیکالی و چەپ و کۆنسەرفەتیزمەوە، ڕۆژهەڵاتی کوردستان، هەرچەندە ئەوان پێیان خۆشە ئێرانێکیان پێوە شەتەک بدرێت، لە سەرەتای ئەوەدەکانی ساڵی ڕابردووەوە تائێستا چەندین جار توشی جیابوونەوە هاتوون. سەیرەکە ئەوەدایە کە ئەوانەی جیابوونەوە و ئەوانەیشی کە ماونەتەوە، هەمان ناو بەکار دەهێنن، وائە ئێستا دوو دیموکرات لە

نووردین وەیسی
nuradinwaisi@rudaw.net

هەر بۆ هەولێر هەڵۆن!

سەرۆکی پارتی پێشکەوتن و پالێوراوی پۆستی سەرۆکی هەرێمی کوردستان هەڵۆ ئیبراهیم ئەحمەد، لە ئیدوانێکدا بۆ سایتی ئاژانسی نووچەی میدیای عێراقی (وكالة أنبا والاعلام العراقي) ڕەخنە لە مامەڵەی حکومەتی هەرێمی کوردستان بەرامبەر حکومەتی عێراق دەگرێ و گرێیەستە ئەوتەیبەکانی هەرێمی کوردستانیش بە نا دەستووری دەزانێ. هەڵۆ پارتی وەکێتیش بەوە تۆمەتبار دەکا کە وەک هاوڵاتی پلە دوو مامەڵە لەگەڵ عەرەب وتورکمانەکانی کەرکووک دەکەن.!

چاوەڕێی ئەوەم لە هەڵۆ دەکرد بەو ئاراستەیە ڕەخنە لە سیاسەتی حکومەتی کوردستان وپارتی وەکێتی بگرێ کە بەرامبەر بەغدا هێندە نەرم ونیان بوونە، 5 ساڵە نەیانتوانیوەچەندین پرسی وەک کەرکووک و ناوچە داباڕاوەکان، پێشمەرگە، نەوت و چەندین مافی کورد کە لە دەستووری عێراقدا دانیان پێدانراوە یەکلابکەنەوە.

کەچی بە پێچەوانەوە، کاک هەڵۆ وهاوبیرەکانی هەر بۆ ڕازیکردن ودڵنەوابیکردنی مالیکی و بەڕێرسانی حکومەتی بەغدا، مەرایی وماستاوێکی خەست بۆ سەرۆک وەزیرانی عێراق وحکومەتە فشۆڵەکەی دەکەن. لەم مەراییکردنەدا ئامانج ومەبەستییان ڕاکێشانی سۆزو پشتیوانیی مالیکییە بۆ ئەوەی لە هەڵبژاردنەکانی کوردستاندا پشتیوانییان لێبکا، دیارە مالیکیش ئەو پەیامانەی باش خوێندووەتەوە، مەرەبۆیەش هەفتەی ڕابردوو لە ئیدوانێکدا ئامادەیی خۆی دەربڕی بۆ گفتوگۆکردن لەگەڵ حکومەتی داهاتووی کوردستان، وەک ئامارژەیەک بۆ گۆڕانی هاوکێشە سیاسییەکان لە هەڵبژاردندا.

ئەگەر گرێیەستە ئەوتەیبەکانی حکومەتی کوردستان وەک کاک هەڵۆ دەڵێ نا دەستووری بن، خۆ حکومەتی مالیکی لە تەوقی سەرەوە تا نوکی پێی پێچەوانەی دەستوورە وهەر مافێکە لە دەستووردا پەیوەندی بە کوردەوە هەبێ، مالیکی بەئاشکرا خۆی لە جێبەجێکردنیان دەدزێتەوە و تەنانەت دژایەتیشیان دەکا. ئەدی خێرە هەڵۆ وهاوبۆچوونەکانی نقەقەیان لێوەنایەو خۆیان کردووە بە کەڕەی شەریەت؟، بڵێی کاک هەڵۆ کە بەنیازە بێتە سەرۆکی هەرێمی کوردستان، زەنانێت لە باشووری عێراق وبەتایبەتی بەسرە، ئەوتی عێراق بە تاڵان دەبرێت وبە ئاشکرا وبەقاچاخ دەبرێتە ئێران؟

لە کەرکووکیشدا، ئەوە کوردی کەرکووک وەک هاوڵاتی پلە دوو لەلایەن پارتی وبەکێتی و حکومەتی بەغدلوە مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێ و لەنێوان هەردوولا مافیان خراوە، نەک ئەو عەرەبە بەعسییە داگیرکەرانەی کە بەپارەو دەسکەوتی زۆرەوە هاتوونەتە کەرکووک وماڵ وحاڵی کوردیان زەوت کردووەو کوردەکەش لە شاری خۆی لە ژێر جادردا دەژی، چاوەڕێی ئەوەمان لە هەڵۆ هەبوو بەرگری لە کوردی ستەملێکراوی کەرکووک بکات و ڕەخنەی توند لە پارتی وبەکێتی بگرێ کە عەرەبە داگیرکەرەکانی کەرکووکیان دالدەدەو نەیانهێشت کوردی دڵبرینداری کەرکووک لە گوڵ کاڵتریان پێ بڵێ، ئەو مامەڵە پلە دووەی گوایە عەرەب وتورکمانی کەرکووک دووچاری بوونەتەوە، هەگەر هەر عەرەب وتۆرانییە شۆڤێنییەکان سەری بەڵێی بۆ بڵەقێنن.

بەداخەوە کاک هەڵۆو هەڵۆکانی تر، هەر بۆ هەولێر و دەسەڵاتی کوردستان هەڵۆن وسنگ دەدەنەپەڕێنن، لە بەرامبەر بەغداش هەموویان بوونەتە کۆتری ئاشتی!

پەیامی ڕووداو

نەوتەکە ئەمجارە بۆ کوردی باکوور و باشوورە

پرۆفیسۆر جان پاکەر، لە ئیستەنبول پێیگوتین دوێنێ لەگەڵ داود ئۆغلۆی وەزیری دەرەوە بووم، دەیگوت پێمانخۆشە پەیوەندی لەگەڵ "ئیدارەی باکووری عێراق" دروستبکەین؛ منیش پێمگوت مادام هەر دروستیدەکەین؛ بۆچی زووتر دروستینەکەین؛ تاوەکو ئێران ئەوێی کۆنترۆڵ نەکردووە.

ئەو قسانە کە لە زمانی ستراتیژیست و سەرۆکی دەزگای TESEV ەوە دێن، کە یەکێکە لە گەورەترین سەنتەرەکانی ئێکۆلینەوەی تورکیا، خەریکە دەبنە قسەی زۆربەی نێوەندەکانی بیرکردنەوە (تینک تانک) و، ئەکادیمی و تەنانەت خەڵکی توکریکاش، بەتایبەتی دوای ئاشکرابوونی بوونی 45 ملیار بەرمیل نەوت لەسێ پارێزگەکەی هەرێمی کوردستان و، چوونەدەرەوەی ئەو نەوتە، سەرەڕای دوو ساڵ هەرەشەی بەغدا. هەروەها غازی کوردستانیش، کە ڕووی لە هێڵی مۆیاکۆیە لەتورکیا، خەریکە هەرێمی کوردستان دەخاتە حسابەتە ستراتیژیەکانی ئەوروپاوە، تاوەکو چیتر وەک ساڵی ڕابردوو خەڵکەکەیان سەرمایان نەبێ بەهۆی نەچوونی غازی ڕووسیا و، چیتر مل بۆ کەڵەگایی سیاسی ڕووسیا شۆڕ نەکەن.

نەوتی هەرێمی کوردستان، تائێستا باشترین سوودی بۆ تورکیا هەبووە، لەکۆی هەموو نەوتی ناوچەکەدا، بەهۆی بەشداری کۆمپانیاکانی تورکیا لە دەرهێنان و ئاردنە دەرەوەی ئەو نەوتەدا، تورکیاش دەزانێ ئەمڕۆ هەرێمی کوردستان بەهۆی نەوتەوە لەو قۆناغە سیاسییە بەرتەسکە دەردەچێت کە وڵاتانی هەرێمی بۆیان دروستکردبوو، بۆیە پێویستە خۆی لە هەولێر نزیکبکاتەوە، نەک بە دانانی کونسوڵخانەکەی لە موسڵێکی ئاشارامدا هەرێمی کوردستان ئیستیفزاز بکات.

هەموو ئەو گۆڕانکاریانە، هێز بەو ئاراستەیەش دەدەن، کە پێبانوایە تورکیا کە بەشداری هێزە ئاشتی پارێزییەکانی لوبنان و شوێنەکانی دیکەی جیهان دەکات، پێویستە ئاشتی لەنێوخۆی دەوڵەتەکەیشیدا دروست بکات، ئەویش بە چارەسەرکردنی ئاشتیانەی کێشەی کورد. عەبدوڵلا گیول لەوماوەیەدا لێدوانی گرنگی لەو بوارەدا دان، بەڕەمانتارە کوردەکانی AKP دەڵێن حیزبەکەیان بە بڕیارو پرۆژەیە بۆ ئەوە، DTP یش ئیدی هێزێکی مەقبولە بۆ نێوەندە نێودەوڵەتییەکان و، درێژکردنەوەی ئاگرەبەست لەلایەن PKKەوە زەمینەی ئارامی ئەو جموجوڵانە دەپارێزێت. ئەوت هەموو جار بۆ کورد، مایەی کارەسات بووە کە بەدەست دوژمنەوە بووە، ئەمجارە دوای دوو ساڵ لەشەڕێکی درێژی دژواری هەولێر لەگەڵ بەغدا، دەکرێ ئەمجارە ئاشتی و گەشانەوە بۆ کورد بێتێ.

ئاکۆ محەممەد